Принц із Країни Перламутрових чапель був багатий і вшанований славою. Він мав величезний казково розкішний палац, найпишніший одяг, але нічому не радів. Усе його дратувало: і одне, і друге, і третє! Надаремно розпускалися духмяні квітки в саду — він їх не помічав. Дарма співали птахи — він їх не чув.

Що ж чинити, коли принц усім невдоволений? Багато про що передумали мати-цар иця5 батько-цар, лікарі й чаклуни. Нарешті вони вирішили подарувати принцеві крилатого коня. Може, хоч йому зрадіє? Де там! Принц на коня і не глянув: цілими днями, змруживши байдужі очі, невідривно дивився у далечінь, і печать глибокого смутку відбивалася на його гарному обличчі. Як же вилікувати принца? День і ніч радилися придворні мудреці й надумали подарувати йому радісну морську перлину. На її пошуки відправили в море на човнах і плотах тисячі юнаків. Для багатьох з них морське дно стало могилою, а все ж рідкісну за красою перлину було знайдено. Проте принц і на неї не звернув аніякісінької уваги.

— Принцу потрібна принцеса! — заклопотався цар.— Бо що ж іще?

Втім, надаремно приводили в палац найгарніших дівчат із вельможних сімей.

— Ця мені не до вподоби! — махнув принц рукою.— І та теж!

Не один десяток красунь показали принцу, але жодна не припала йому до душі!

— Може, принц чекає наречену з Місяця? А може, для нашого принца ще не народилася принцеса? — гадали підданці.

Все ж коли принц на полюванні побачив серед пшеничного поля жницю, золоте волосся якої розвівав вітер, то несподівано для усіх сказав:

— Її хочу за дружину!

Надаремно дівчина лила сльози й без упину твердила, що кохає іншого: в палаці спішно готувалися до весілля. Всі придворні заздрісно поглядали на наречену, але вона ні на кого не зважала: день і ніч невідступно дивилася у вікно, мов когось виглядала.

— Нарешті наш принц має наречену! — зраділа цариця, але син на її слова тільки схмурив брови.

— Що ж нам тепер діяти? — стурбувався цар.— Принц знову невдоволений!

Навіть коли в принца народився син і втекла дружина, вираз його обличчя не змінився: він усе був чимось невдоволений.

"Може, принц бідкається, що дістане в спадок мале царство?" — подумав цар і спорядив армію завойовувати сусідні землі. Проте принца і слава переможця, і похвали воєначальників тільки дратували. Насупившись, він цілими днями сидів у найменшій кімнаті палацу й перегортав сторінки давніх книг.

— Може, в книжках твоє щастя? — запитала якось мати-цариця, але принц нічого на те не відповів. Його дратувало все навкруги.

Нарешті одного сонячного ранку він скинув з себе багате царське вбрання, начепив просте лахміття і помандрував у світ шукати своє щастя. Чи день він ішов, чи цілу вічність, але все-таки дістався межі Країни Перламутрових чапель і ступив на землі Царства Зелених карликів. Як він про це дізнався? Навкіл нього були такі самі поля, як і в

його рідній країні, такі будови, люди. Тільки вершина Снігової гори, що біліла далеко попереду, була йому незнайома. Він здивувався, що ніхто зі стрічних нічого не знає про ту вершину.

— Багато хто намагався зійти на неї! — сказав йому один дід.— Чимало людей навіки залишилося у горах, але до вершини ніхто не дістався.

— Я дістануся! — мовив принц і рішуче попростував у напрямку гір. Його дивувало те, що із землі замість трави росте гостре каміння. Що ближче він підходив до Снігової гори, то більше його стирчало із землі. Він зголоднів, страшенно хотів пити, а перед ним стриміла височезна прямовисна скеля. Залізти на неї можна було лише поповзом. "Нехай і так!" — принц зціпив зуби. Ніхто не бачив, скільки разів він зривався і скільки починав усе спочатку. Проте, коли все навкруги оповили сутінки, принц, зранивши до крові долоні й коліна, видряпався на самісіньку вершину Снігової гори, що губилася аж ген у хмарах.

"Може, тут я й розпрощаюся з життям?" — подумав принц без найменшого жалю до себе. Він спроквола ліг на сніг, згорнувся калачиком і задивився на зірки. Вони були так близесенько, що принц міг дістати їх рукою. Особливо йому сподобалася Червона зірка. Він довго незмигно дивився на неї і незчувся, коли й заснув.

Ніхто не знає, скільки часу він проспав. А коли розплющив очі, усе довкола було залите яскравим світлом. Йому ввижалося, що в кожному камінчику горить маленька свічечка. "Мабуть, це мені сниться",— подумав принц, але нараз його погляд наштовхнувся на уламок криги, в якому... сиділа Червона жабка. "Як вона туди втрапила? Нещасна!" А Жабка невідривно дивилася на нього, і невдовзі йому здалося, що в її очах зблискують сльозинки. Принц підняв уламок криги, притулив його до вуст і став гріти.

Вже вдруге небо всіяли густі зірки, а принц усе ніяк не міг визволити малу полонянку з крижаної в'язниці. Тут його погляд зупинився на Червоній зірці, і він відчув, що провалюється в сон. Мимоволі поклав уламок криги собі під бік і миттю заснув.

Спав принц довго і без сновидінь, а коли прокинувся, то відразу ж побачив, що звіддалік його пильно розглядає Червона жабка. "Невже я сплю і вона знову мені сниться?" — подумав він. Немало мудрих книжок він перечитав, але в жодній і згадки не було про Червону жабку. Принц уважніше глянув на Жабку, сподіваючись, що вона зникне, як зникають сни, але та не відводила від нього уважних очей. А по якімсь часі тихо мовила:

— Дякую! Якби не ти, я б ніколи не визволилася з крижаного полону!

Зненацька скинула вона з себе жаб'ячу шкуру, й перед здивованим принцом постала білолиця дівчина з червоною косою. Вона була така малесенька, що заледве діставала йому до колін. Однак, що довше він дивився на неї, то хутчіше вона росла й ось уже зрівнялася з ним.

— За те, що ти визволив мене, я дам тобі все, чого тільки твоя душа запрагне! — мовила Червононоса.

— Але мені нічого не треба! — відказав принц.

— Немає на світі людини, якій нічого не треба! — засміялася Червононоса.— Кому до смаку багатство, кому — сила, кому — жона-красуня...

— Все те я вже мав! — розчаровано сказав принц.— Але ні в чому не було для мене щастя, і тому я помандрував шукати його. Втім, я й досі не знаю, де його знайти: чи на сьомому небі, чи на дні моря? — Принц раптом замовк і пильно глянув дівчині в очі. Вони були такі самі уважні й лагідні, як і в Червоної жабки, але чимось нагадували й Червону зірку.

— Не треба шукати так далеко! — Червононоса лагідно всміхнулася йому.— Твого щастя немає ні на сьомому небі, ні на дні найглибшого моря!

— А де ж воно?

— Невдовзі сам про це дізнаєшся! Повертайся до пшеничного поля, де колись ти зустрів свою золотокосу жону. Серед того поля своїми руками збудуй дім, посади фруктовий сад і чекай, коли виросте горіх з плодами із чистого срібла. Проте не торкайся жодного, поки самі не впадуть на землю. Тоді про все й довідаєшся...

Нараз Червонокоса зникла, а на небі з'явилася Червона зірка.

— Не зволікай, час у дорогу! — Вона пірнула в хмари, а принц, усе ще переконаний, що спить, став квапливо спускатися з гори.

Довгий чи короткий був його шлях, того ніхто не знає, але він побачив і пшеничнеє поле, і жницю серед нього, золоту косу якої розвівав вітер. Навіть не показавшись їй, принц заходився шукати матеріал на дім. По якімсь часі його долоні вкривалися кривавими мозолями.

— Чи ти ‘справді принц, а чи мені привиділося? — якось зустрівши його в полі, спитала Золотокоса. Вона дивилася на нього, не вірячи своїм очам.— Може, допомогти тобі?

— Як хочеш!

Відтоді вони щодня працювали разом: будували дім, садили сад, аж поки принц одного дня побачив у очах Золотокосої сльози.

— Шкодуєш за палацом, за дорогим убранням?

Жниця похитала головою.

— За сином скучила! — мовила вона сумно.

Наступної ночі принц потайки пробрався в палац і викрав звідтіля сина. Важко сказати, хто був щасливіший: мати чи син...

З часом принц відзначив, що синові найбільше подобається відпочивати під горіхом. Тут серед горіхового листя уже сріблилися маленькі горішки. Тоді вперше в своєму житті він усміхнувся, але ніколи йому було спостерігати за сином: треба було негайно підперти гілки дерев у саду, пофарбувати вікна й двері в будинку. Удень йому ніколи було навіть посидіти. Щовечора, після роботи, він ішов під горіх і з радістю відзначав, що плоди стають усе більші і яскравіші. Незабаром вони вже були наче яблука, але росли й далі. А під осінь чутка про срібні горіхи пішла гуляти по світу й дійшла до вух царя Країни Перламутрових чапель. Цар одразу послав придворного радника довідатися, що то за диво — срібні горіхи.

Цілісіньку ніч падали горіхи, а на світанку вся земля під деревом стала срібною. Принц підняв один горіх і поклав собі на долоню: в прозорій шкаралупі сиділа Червона жабка і щось до нього промовляла. Що саме — він не почув, бо в цей час у сад зайшов царський посланець.

— Ти ба! Та це ж наш принц! — здивовано вирячив придворний очі.— Воїни, оточіть сад! Наш старий цар уже ледве дихає, тож комусь треба змінити його на престолі!

Він схилився перед принцом у доземному поклоні, але той відступив од нього.

— Йди і вклонися моєму батькові й матері! — сказав він посланцеві. — Перекажи їм, що я вже ніколи до них не повернуся, а хто буде сидіти на батьковому престолі — мені байдуже. Ось моє царство і мій дім! —

Принц повів рукою довкола. Але там, де щойно стояв будинок і шумів на вітрі сад, колосилася дозріла пшениця. Принц так і завмер з витягнутою рукою, а царський підданець глумливо розреготався:

— Про який це дім принц говорить?

Він хотів узяти спадкоємця престолу за руку, щоб той нікуди не подівся, але зненацька Червона жабка на долоні принца стала хутко-хутко рости, а потім, прихопивши з собою і принца, злетіла у височінь. За якусь мить вони зникли в піднебессі.

Більше їх ніхто не бачив. Але мандрівники з далеких країв розповідають, що на березі моря, у кам'яному будиночку, живе золотокоса жінка з сином і чоловіком, на брилі якого вишита червона жабка. Декому він видається дуже схожим на принца з Країни Перламутрових чапель, але сказати щось напевне важко: адже принц ніколи не всміхався, а в цього чоловіка усмішка не сходить з обличчя...